Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (četvrto vijeće)

9. rujna 2021.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Vrijednosni papiri uvršteni za trgovanje na uređenom tržištu čije je sjedište u državi članici ili koje posluje unutar države članice – Obveza transparentnosti – Obavješćivanje o ‚većinskim udjelima' koje su u društvima stekle osobe koje ‚djeluju zajednički' – Direktiva 2004/109/EZ – Članak 3. stavak 1.a četvrti podstavak – Pojam ‚stroži zahtjevi' – Direktiva 2004/25/EZ – ‚Nadzor' od strane tijela određenog u skladu s člankom 4. te direktive"

U predmetu C-605/18,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Bundesverwaltungsgericht (Savezni upravni sud, Austrija), odlukom od 25. rujna 2018., koju je Sud zaprimio 25. rujna 2018., u postupku

Adler Real Estate AG,

Petrus Advisers LLP,

GM

protiv

Finanzmarktaufsichtsbehörde (FMA),

SUD (četvrto vijeće),

u sastavu: M. Vilaras, predsjednik vijeća, N. Piçarra (izvjestitelj), D. Šváby, S. Rodin i K. Jürimäe, suci,

nezavisni odvjetnik: M. Bobek,

tajnik: M. Krausenböck, administratorica,

uzimajući u obzir pisani postupak,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

– za Adler Real Estate AG, S. Hödl, *Rechtsanwalt*,

– za GM-a, M. Gall i W. Eigner, *Rechtsanwälte*,

* Jezik postupka: njemački

– za Finanzmarktaufsichtsbehörde (FMA), P. Wanek i D. Wagner, u svojstvu agenata,

– za Europsku komisiju, G. Braun, H. Støvlbæk i H. Krämer, u svojstvu agenata,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 18. ožujka 2021.,

donosi sljedeću

Presudu

1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 3. stavka 1.a četvrtog podstavka točke (iii.) Direktive 2004/109/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 15. prosinca 2004. o usklađivanju zahtjeva za transparentnošću u vezi s informacijama o izdavateljima čiji su vrijednosni papiri uvršteni za trgovanje na uređenom tržištu i o izmjeni Direktive 2001/34/EZ (SL 2004., L 390, str. 38.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, svezak 6., str. 4., str. 73.), kako je izmijenjena Direktivom 2013/50/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2013. (SL 2013., L 294, str. 13. i ispravak 2014., L 14, str. 18.) (u daljnjem tekstu: Direktiva 2004/109) i članka 47. Povelje Europske unije o temeljnim pravima (u daljnjem tekstu: Povelja).

2 Zahtjev je upućen u okviru spora između Adler Real Estate AG (u daljnjem tekstu: Adler), Petrus Advisers LLP (u daljnjem tekstu: Petrus) i GM-a, s jedne strane, i Finanzmarktaufsichtsbehördea (FMA) (Tijelo za nadzor financijskih tržišta, Austrija) (u daljnjem tekstu: Tijelo za financijska tržišta), u vezi sa zakonitošću upravnih sankcija koje im je to tijelo izreklo zato što izdavatelja čije su dionice uvrštene za trgovanje na uređenom tržištu čije je sjedište u Austriji nisu obavijestili o većinskim udjelima koje su stekli u njegovim vrijednosnim papirima.

Pravni okvir

Pravo Unije

Direktiva 2004/25/EZ

3 Direktiva 2004/25/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. travnja 2004. o ponudama za preuzimanje (SL 2004., L 142, str. 12.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 17., svezak 1., str. 141.) predviđa, kao što to proizlazi iz njezina članka 1. stavka 1., mjere za koordinaciju svih instrumenata država članica o ponudama za preuzimanje vrijednosnih papira društva na koje se primjenjuje pravo države članice, kada su sve ili neke od tih vrijednosnica uvrštene radi trgovanja na uređenom tržištu jedne ili više država članica.

4 Članak 2. stavak 1. točka (d) navedene direktive glasi:

„1. Za potrebe ove Direktive:

[…]

(d) ‚osobe koje djeluju zajednički' znači fizičke ili pravne osobe koje surađuju s ponuditeljem ili ciljnim trgovačkim društvom na temelju izričitog ili prešutnog, [pisanog ili usmenog], sporazuma s ciljem stjecanja kontrole nad ciljnim trgovačkim društvom ili sprečavanja uspješnog ishoda ponude."

5 Člankom 4. te direktive naslovljenim „Nadzorno tijelo i mjerodavno pravo" u stavku 1. propisuje se:

„Države članice određuju tijelo ili tijela nadležna za nadzor ponuda na koje se odnose pravila koja one donesu ili uvedu na temelju ove Direktive. Tako određena tijela su ili javna tijela, udruge ili privatna tijela priznata od strane nacionalnog prava ili od strane javnih tijela koja su za to izričito ovlaštena nacionalnim pravom. Države članice izvješćuju Komisiju o tim određenjima navodeći svaku eventualnu podjelu funkcija. One osiguravaju da ta tijela obavljaju svoje funkcije nepristrano i neovisno od svih stranaka ponude."

6 U članku 5. stavku 1. te direktive pod naslovom „Zaštita manjinskih dioničara, obvezna ponuda i pravična cijena" predviđa se:

„Kad fizička ili pravna osoba drži, kao rezultat vlastitog stjecanja ili stjecanja od strane osoba koje s njom djeluju zajednički, vrijednosnice trgovačkog društva navedenog u članku 1. stavku 1., koji joj, osim bilo kojih postojećih vrijednosnica koje ona drži ili osim vrijednosnica koje drže osobe koje s njom djeluju zajednički, izravno ili neizravno, daju određeni postotak glasačkih prava u glavnoj skupštini tog trgovačkog društva dajući joj kontrolu nad tim trgovačkim društvom, države članice osiguravaju da takva osoba bude obvezna objaviti ponudu radi zaštite manjinskih dioničara tog trgovačkog društva. Takva će ponuda biti čim prije upućena svim držateljima tih vrijednosnica za sve njihove udjele, po pravičnoj cijeni kako je definirana u stavku 4."

7 Članak 10. Direktive 2004/25, naslovljen „Podaci o trgovačkim društvima iz članka 1. stavka 1.", u stavku 1. točki (c) određuje:

„Države članice osiguravaju da trgovačka društva navedena u članku 1. stavku 1. objave detaljne podatke o sljedećem:

[…]

(c) bitnom izravnom ili neizravnom sudjelovanju u temeljnom kapitalu (uključujući neizravno sudjelovanje u temeljnom kapitalu putem piramidalnih struktura i uzajamnih udjela) u smislu članka 85. [Direktive 2001/34/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 28. svibnja 2001. o uvrštenju vrijednosnih papira u službenu kotaciju burze te o informacijama koje treba objaviti o tim vrijednosnim papirima (SL 2001., L 184, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 6., svezak 3., str. 8.]."

Direktiva 2004/109

8 U uvodnim izjavama 2. i 28. Direktive 2004/109 navodi se:

„(2) […] izdavatelji vrijednosnih papira ulagateljima trebaju osigurati transparentnost putem redovitog protoka informacija. S istim ciljem dioničari, fizičke osobe ili pravni subjekti koji imaju pravo glasa ili financijske instrumente koji daju pravo na stjecanje postojećih dionica s pravom glasa trebaju također obavijestiti izdavatelje o stjecanju ili drugim promjenama u većinskim udjelima u društvima kako bi potonji bili u mogućnosti obavijestiti javnost.

[…]

(28) U svakoj državi članici potrebno je odrediti jedno nadležno tijelo koje će preuzeti odgovornost za nadzor usklađenosti s odredbama donesenim na temelju ove Direktive, kao i za međunarodnu suradnju. […]”

9 U skladu s člankom 1. stavkom 1. te direktive, ona „određuje zahtjeve u vezi s objavljivanjem periodičnih i stalnih informacija o izdavateljima čiji su vrijednosni papiri već uvršteni za trgovanje na uređenom tržištu čije je sjedište u državi članici ili koje posluje u državi članici.

10 Tekst članka 3. stavka 1.a četvrtog podstavka navedene direktive glasi:

„Matična država članica ne smije imatelju dionica ili fizičkoj ili pravnoj osobi navedenoj u člancima od 10. do 13. nametnuti strože zahtjeve od onih utvrđenih ovom Direktivom, osim ako,

i. postavlja niže ili dodatne pragove obavijesti od onih iz članka 9. stavka 1., te zahtijeva jednake obavijesti u vezi s pragovima temeljenim na udjelu u kapitalu;

ii. primjenjuje strože zahtjeve od onih iz članka 12.; ili

iii. primjenjuje zakone i druge propise donesene u vezi s ponudama za preuzimanje, transakcijama spajanja i drugim transakcijama koje utječu na vlasništvo i kontrolu trgovačkih društava, pod nadzorom tijela koje imenuju države članice u skladu s člankom 4. Direktive [2004/25].”

11 Članak 9. Direktive 2004/109, naslovljen „Obavješćivanje o stjecanju ili otpuštanju većinskih udjela”, u prvom podstavku svojeg stavka 1. predviđa:

„Matična država članica osigurava da dioničar pri stjecanju ili otpuštanju dionica s pravom glasa izdavatelja čije su dionice uvrštene za trgovanje na uređenom tržištu, obavijesti izdavatelja o postotku prava glasa kojeg dioničar ima u izdavatelju kao rezultat stjecanja ili otpuštanja, ako taj postotak dosegne, prijeđe ili padne ispod praga od 5 %, 10 %, 15 %, 20 %, 25 %, 30 %, 50 % i 75 %.”

12 Članak 10. Direktive 2004/109, naslovljen „Stjecanje ili otpuštanje većinskih udjela prava glasa”, određuje:

„Obveza obavješćivanja određena u stavcima 1. i 2. članka 9. također se primjenjuje na fizičke i pravne osobe ako one imaju pravo stjecati, otpustiti ili ostvariti pravo glasa u bilo kojem od sljedećih slučajeva ili njihovoj kombinaciji:

(a) prava glasa koja ima treća strana s kojom je ta fizička ili pravna osoba sklopila sporazum koji ih obvezuje da donesu, zajedničkim ostvarivanjem prava glasa koja imaju, dugoročnu zajedničku politiku u vezi s upravljanjem [društvom] o kojem je riječ.

[…]”

13 Članak 24. te direktive, naslovljen „Nadležna tijela i njihove ovlasti”, u stavku 1. propisuje:

„Svaka država članica imenuje središnje tijelo iz članka 21. stavka 1. Direktive 2003/71/EZ [Europskog parlamenta i Vijeća od 4. studenoga 2003. o prospektu koji je potrebno objaviti prilikom javne ponude vrijednosnih papira ili prilikom uvrštavanja u trgovanje te o izmjeni Direktive 2001/34/EZ (SL 2003., L 345, str. 64.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 6., svezak 3., str. 84.)] kao središnje nadležno upravno tijelo odgovorno za provedbu obveza propisanih ovom Direktivom i osiguravanje primjene odredbi donesenih u skladu s ovom Direktivom. […]”

Direktiva 2013/50

14 Direktivom 2013/50 dodan je stavak 1.a u članak 3. Direktive 2004/109. Uvodna izjava 12. Direktive 2013/50 glasi:

„Usklađeni režim za obavješćivanje o većinskim udjelima prava glasa, osobito u pogledu zbrajanja udjela dionica s udjelima financijskih instrumenata, trebao bi poboljšati pravnu sigurnost, povećati transparentnost i smanjiti administrativni teret prekograničnih ulagatelja. […] Posebice, države članice trebale bi moći nastaviti primjenjivati zakone, propise ili administrativne odredbe usvojene u vezi s ponudama za preuzimanje, transakcijama spajanja i drugim transakcijama koje utječu na vlasništvo i kontrolu trgovačkih društava pod nadzorom tijela koje imenuju države članice u skladu s člankom 4. Direktive [2004/25], koje nameću strože zahtjeve od onih utvrđenih Direktivom [2004/109].”

Austrijsko pravo

ÜbG

15 Direktiva 2004/25 prenesena je u austrijsko pravo Bundesgesetzom betreffend Übernahmeangebote (Savezni zakon o ponudama za preuzimanje) (BGBl I, br. 127/1998; u daljnjem tekstu: ÜbG).

16 Članak 1. stavak 6. tog zakona definira pojam „pravni subjekti koji djeluju zajednički” kao „fizičke ili pravne osobe koje surađuju s ponuditeljem na temelju sporazuma s ciljem stjecanja ili provođenja kontrole nad ciljnim trgovačkim društvom osobito koordinacijom glasačkih prava ili na temelju sporazuma s ciljnim društvom s ciljem sprečavanja uspješnog ishoda ponude za

preuzimanje. Ako neki pravni subjekt ima neizravni ili izravni kontrolni udio (članak 22. stavci 2. i 3.) u jednom ili više drugih pravnih subjekata, pretpostavlja se da svi ti pravni subjekti djeluju zajednički […]".

17 Članak 22. stavak 1. navedenog zakona propisuje:

„Svaka osoba koja izravno ili neizravno stekne kontrolni udio u ciljnom trgovačkom društvu o tome odmah obavješćuje Übernahmekommission (Komisija za ponude za preuzimanje, Austrija; u daljnjem tekstu: Komisija za preuzimanje) te mora dostaviti ponudu za sve vrijednosne papire tog društva u skladu s odredbama ovog saveznog zakona u roku od 20 burzovnih dana od stjecanja kontrolnog udjela."

18 Prema stavku 1. članka 22.a ÜbG-a, „obveza dostavljanja ponude na temelju članka 22. stavka 1. postoji […] kada se stvori skupina pravnih subjekata koji djeluju zajednički i skupno stječu kontrolni udio".

19 U prvom stavku članka 23. ÜbG-a, naslovljenog „Pripisivanje udjela i proširenje ponuditeljevih obveza", objašnjeno je da se u svrhu primjene članaka 22. do 22.b „osobama koje djeluju zajednički" u smislu članka 1. stavka 6. ÜbG-a uzajamno pripisuju glasačka prava.

BörseG iz 1989.

20 Člankom 91. i pratećim člancima Budesgesetza über die Wertpapier- und allgemeinen Warenbörsen und über die Abänderung des Börsesensale-Gesetzes 1949 und der Börsegesetz-Novelle 1903 (Savezni zakon o burzama vrijednosnih papira i općim robnim burzama te o izmjenama i dopunama Zakona iz 1949. o burzovnim posrednicima i izmjenama i dopunama Zakona o burzi iz 1903. godine (Börsegesetz 1989 – BörseG)], od 8. studenoga 1989. (BGBl. br. 555/1989), u verziji objavljenoj u BGBl-ju br. 558/1990 (DFB) (u daljnjem tekstu: BörseG 1989) provode se obveze obavješćivanja o „većinskim udjelima" koje proizlaze iz Odjeljka I. Poglavlja III. Direktive 2004/109 naslovljenog „Informacije o većinskim udjelima" i, osobito, članka 9. stavka 1. te direktive.

21 Članak 92. stavak 7. tog zakona obuhvaća obvezu obavješćivanja predviđenu u njegovu članku 91. osobito o „pravima glasa koja se osobi mogu pripisati na temelju članka 23. stavka 1. ili stavka 2. ÜbG-a".

Glavni postupak i prethodna pitanja

22 Odlukama od 29. lipnja 2018. Tijelo za financijska tržišta, koje je „središnje nadležno tijelo" u smislu članka 24. Direktive 2004/109, izreklo je društvima Adler i Petrus te osobi GM upravne novčane kazne zbog povrede obveze obavješćivanja nametnute člankom 92. stavkom 7. BörseG-a 1989. fizičkim ili pravnim osobama koje pojedinačno ili zajednički steknu najmanje 30 % udjela u „ciljnom društvu". U skladu s tim odlukama, Adler, Petrus i GM „djelovali su zajednički" u smislu članka 1. stavka 6. ÜbG-a prilikom stjecanja dionica društva Conwert Immobilien SE te su im se stoga prava glasa koja proizlaze iz njihovih udjela u tom društvu morala uzajamno pripisati prvi put 29. rujna 2015.

23 U svrhu utvrđivanja jesu li Adler, Petrus i GM obuhvaćeni pojmom „osobe koje djeluju zajednički" u smislu članka 1. stavka 6. ÜbG-a, Tijelo za financijska tržišta smatralo je da je vezano odlukom koju je 22. studenoga 2016. donijela Komisija za preuzimanje, koja je u skladu s člankom 4. Direktive 2004/25 tijelo za kontrolu ponude. Tom je odlukom, koja je u međuvremenu postala pravomoćna, Komisija za preuzimanje utvrdila da su Adler, Petrus i GM greškom propustili podnijeti obveznu ponudu, iako su dosegnuli prag od 30 % prava glasa Conwert Immobiliena, čime su aktivirali obvezu podnošenja ponude kao „pravni subjekti koji djeluju zajednički".

24 Tijelo za financijska tržišta smatra da se u upravno-kaznenom postupku moglo istražiti samo postojanje subjektivnih obilježja povrede koju su navodno počinila društva Adler i Petrus te osoba GM.

25 Sud koji je uputio zahtjev, pred kojim je podnesena tužba protiv odluka od 29. lipnja 2018., ističe da BörseG 1989., kojim se prenosi Direktiva 2004/109 u austrijsko pravo, nameće obveze obavješćivanja osobama s „većinskim udjelima", u iznosu od 30 % i više u „izdavatelju" i da su te obveze strože od onih predviđenih tom direktivom. Taj sud stoga smatra da je obveza obavješćivanja nametnuta „pravnim subjektima koji djeluju zajednički", na temelju članka 92. stavka 7. BörseG-a 1989., obuhvaćena pojmom „stroži zahtjevi od onih iz Direktive [2004/109]", u smislu četvrtog podstavka stavka 1.a članka 3. te direktive.

26 Međutim, sud koji je uputio zahtjev pita se o sukladnosti tih „strožih" zahtjeva obavješćivanja s člankom 3. stavkom 1.a četvrtim podstavkom točkom (iii.) Direktive 2004/109, s obzirom na to da ti zahtjevi, na temelju te odredbe, moraju biti predviđeni ne samo zakonima, propisima ili administrativnim odredbama donesenima osobito u vezi s ponudama za preuzimanje, nego ih moraju „nadzirati tijela koja su države članice odredila u skladu s člankom 4. Direktive [2004/25]". Međutim, u ovom slučaju „strožu" obvezu obavješćivanja o većinskim udjelima o kojoj je riječ u glavnom postupku nadziralo je nacionalno tijelo određeno u skladu s člankom 24. Direktive 2004/109.

27 Taj se sud, osim toga, pita o usklađenosti nacionalne prakse s člankom 47. Povelje, na temelju koje odluka koja je postala pravomoćna, poput one od 22. studenoga 2016., ima obvezujući učinak u kasnijem upravno-kaznenom postupku, poput onog koji je u sporu pred tim sudom vodilo Tijelo za financijska tržišta.

28 U tim je okolnostima Bundesverwaltungsgericht (Savezni upravni sud) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeća prethodna pitanja:

„1. Treba li članak 3. stavak 1.a podstavak 4. točku (iii.) Direktive [2004/109] tumačiti na način da je pretpostavka dopuštenosti ‚strožih zahtjeva' za ‚imatelje dionica ili fizičke ili pravne osobe' da su ‚zakoni i drugi propisi' kojima se nameću stroži uvjeti u pogledu obavješćivanja o udjelima ‚pod nadzorom' tijela koje imenuju države članice u skladu s člankom 4. Direktive 2004/25/EZ […] o ponudama za preuzimanje te da taj nadzor obuhvaća ispunjavanje strožih zahtjeva u pogledu obavješćivanja o udjelima u smislu Direktive 2004/109/EZ?

2. Protivi li se članku 47. [Povelje] nacionalna praksa prema kojoj pravomoćna odluka nadzornog tijela donesena u skladu s člankom 4. [Direktive 2004/25] kojom je utvrđeno da je određena osoba prekršila nacionalne propise donesene radi prenošenja [Direktive 2004/25] ima obvezujući učinak i u okviru kaznenog postupka koji se vodi protiv iste osobe zbog povrede

nacionalnih pravila koji se na to odnose utvrđenih radi prenošenja Direktive [2004/109], tako da ta osoba ne može u pravnom i činjeničnom pogledu osporavati već pravomoćno utvrđenu povredu?”

O prethodnim pitanjima

Prvo pitanje

29 Svojim prvim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 3. stavak 1.a četvrti podstavak točku (iii.) Direktive 2004/109 tumačiti na način da mu se protivi propis države članice koji imatelje dionica ili fizičke ili pravne osobe iz članka 10. ili 13. te direktive podvrgava zahtjevima u pogledu obavješćivanja o većinskim udjelima, a koji su u smislu tog četvrtog podstavka stroži od onih propisanih tom direktivom, a koji proizlaze iz zakona, propisa ili administrativnih odredbi donesenih u pogledu, osobito, ponuda za preuzimanje, a da pritom ne povjerava ovlast osiguranja usklađenosti s takvim zahtjevima tijelu te države članice, određenom u skladu s člankom 4. Direktive 2004/25.

30 Kao što to proizlazi iz samog teksta članka 3. stavka 1.a četvrtog podstavka Direktive 2004/109, matična država članica ne može imatelja dionica ili fizičku ili pravnu osobu iz članka 10. ili 13. te direktive podvrgnuti strožim zahtjevima od onih navedenih u toj direktivi, pri čemu je ta zabrana ipak popraćena trima iznimkama iz točaka i. do iii. tog četvrtog podstavka.

31 Cilj umetanja Direktivom 2013/50 stavka 1.a u članak 3. Direktive 2004/109 jest, kao što je to istaknuo nezavisni odvjetnik u točkama 29. do 31. svojeg mišljenja, otkloniti nejednaku razinu usklađivanja obveza obavješćivanja primjenjivih na fizičke i pravne osobe koje stječu ili na drugi način upravljaju udjelima u društvu izdavatelja uvrštenima na uređenom tržištu države članice, zbog mogućnosti koju je Direktiva 2004/109, prije nego je bila izmijenjena Direktivom 2013/50, ostavila matičnoj državi članici da imatelje dionica ili drugih financijskih instrumenata podvrgne strožim zahtjevima obavješćivanja od onih koji su bili predviđeni tom direktivom. Direktivom 2013/50 – čiji je cilj, kao što je to navedeno u njezinoj uvodnoj izjavi 12., bio uspostaviti usklađeni režim za obavješćivanje o većinskim udjelima prava glasa – ta je mogućnost državama članicama ukinuta, uz iznimke predviđene u članku 3. stavku 1.a četvrtom podstavku točkama (i.) do (iii.) Direktive 2004/109.

32 Iznimka koja se nalazi u tom članku 3. stavku 1.a četvrtom podstavku točke (iii.) omogućuje matičnoj državi članici da na imatelje dionica ili fizičke ili pravne osobe iz članka 10. ili 13. Direktive 2004/109 primjenjuje „zakone, propise ili administrativne odredbe koje su donijele u vezi s ponudama za preuzimanje, transakcije spajanja i druge transakcije koje utječu na vlasništvo i kontrolu nad poduzećima, koje nadziru tijela određena u državama članicama u skladu s člankom 4. [Direktive 2004/25]”.

33 Prvi uvjet predviđen u toj točki (iii.) kojem podliježe primjena strožih zahtjeva od onih navedenih u Direktivi 2004/109, sastoji se od toga da su ti zahtjevi, uključujući i one o obavješćivanju o većinskim udjelima, predviđeni zakonima, propisima ili administrativnim odredbama o transakcijama navedenima u prethodnoj točki ove presude.

34 U tom pogledu valja istaknuti da odredbe Direktive 2004/25 uređuju izračun praga bitnog udjela u društvu u vlasništvu fizičke ili pravne osobe, iznad kojeg je ta osoba obvezna dati ponudu za preuzimanje kako bi zaštitila manjinske dioničare tog društva. Te odredbe predviđaju, u pogledu

povećanja neizravnih udjela, strože zahtjeve od onih koji uređuju izračun pragova većinskih udjela koji stvaraju obvezu obavješćivanja o stjecanju ili prijenosu većinskih udjela na temelju Direktive 2004/109. Naime, na temelju članka 5. stavka 1. Direktive 2004/25, za potrebe tog izračuna uzimaju se u obzir udjeli koje drže „osobe koje djeluju zajednički" u smislu članka 2. stavka 1. točke (d) te direktive. Taj pojam obuhvaća „fizičke ili pravne osobe koje surađuju s ponuditeljem ili ciljnim trgovačkim društvom na temelju izričitog ili prešutnog sporazuma s ciljem stjecanja kontrole nad ciljnim trgovačkim društvom ili sprečavanja uspješnog ishoda ponude".

35 Suprotno tomu, Direktiva 2004/109 ne upotrebljava pojam „osobe koje djeluju zajednički" i u članku 10. točki (a) u svrhu izračuna pragova udjela koji dovode do obveze obavješćivanja o većinskim udjelima uzima u obzir sporazume između dotičnih osoba koji ih obvezuju na to da „donesu, zajedničkim ostvarivanjem prava glasa koja imaju, dugoročnu zajedničku politiku". Kao što je nezavisni odvjetnik precizirao u točki 57. svojeg mišljenja, ta odredba zahtijeva visok stupanj posvećenosti kroz određeno razdoblje, koja ne može biti prolazna ili povremena te koja mora biti ujednačena i usmjerena na upravljanje dotičnim društvom.

36 Stoga odredbe države članice donesene u okviru Direktive 2004/25, koje se temelje na pojmu „osobe koje djeluju zajednički" iz njezina članka 2. stavka 1. točke (d), u svrhu izračuna praga bitnog udjela – koji osim obveze davanja ponude za preuzimanje, nameće s time povezane obveze objave – sadržavaju „stroži zahtjev" u smislu članka 3. stavka 1.a četvrtog podstavka Direktive 2004/109 od onih predviđenih tom direktivom te čine „odredbe donesene u pogledu ponuda za stjecanje" u smislu potonje odredbe. Posljedično, te nacionalne odredbe ispunjavaju prvi uvjet iz članka 3. stavka 1.a četvrtog podstavka točke (iii.) Direktive 2004/109 kako bi se mogle primijeniti na imatelje dionica ili na fizičke ili pravne osobe iz članka 10. ili 13. te direktive.

37 Drugi uvjet predviđen člankom 3. stavkom 1.a četvrtim podstavkom točkom (iii.) Direktive 2004/109, kojem podliježe primjena, na imatelje dionica ili fizičke ili pravne osobe iz članka 10. ili 13. Direktive 2004/109, strožih zahtjeva od onih navedenih u toj direktivi u pogledu obavješćivanja o njihovim većinskim udjelima u društvu navedenom u članku 1. stavku 1. navedene direktive, sastoji se od nadzora tih strožih zahtjeva od strane tijela koja su države članice odredile u skladu s člankom 4. Direktive 2004/25.

38 Države članice su, kao što to proizlazi iz tog članka 4., „nadležne za nadzor ponuda na koje se odnose pravila koja one donesu ili uvedu na temelju ove [Direktive 2004/25]". Stoga zahtjevi čije poštovanje osiguravaju moraju biti predviđeni zakonom, propisom ili administrativnim odredbama koje se konkretno odnose na ponude za preuzimanje i mogu biti obuhvaćene samo područjem primjene Direktive 2004/25, a ne područjem primjene Direktive 2004/109.

39 U tim okolnostima članak 3. stavak 1.a četvrti podstavak točka (iii.) Direktive 2004/109 ne može se tumačiti na način da je, kao što to tvrdi Tijelo za financijska tržišta u svojim pisanim očitovanjima, tijelo određeno na temelju članka 24. stavka 1. Direktive 2004/109, koje je zaduženo za nadzor primjene odredbi nacionalnog prava kojima se prenosi ta direktiva, stvarno nadležno za praćenje poštovanja strožih zahtjeva o kojima je riječ, iako su oni obuhvaćeni područjem primjene Direktive 2004/25.

40 Kao što je to nezavisni odvjetnik istaknuo u točki 37. svojeg mišljenja, usklađivanje provedeno Direktivom 2004/109 može se provesti samo u području primjene te direktive. Nadležno tijelo, na temelju članka 24. stavka 1. navedene direktive, koje je ovlašteno osigurati primjenu odredaba donesenih u skladu s tom direktivom, ne može imati nadležnost koja premašuje nadležnost koju

ima na temelju te odredbe i koja se odnosi na područje koje nije obuhvaćeno tim usklađivanjem, odnosno područje ponuda za preuzimanje, spajanja i drugih transakcija koje utječu na vlasništvo i kontrolu nad poduzećima.

41 Osim toga, tumačenje članka 3. stavka 1.a četvrtog podstavka točke (iii.) Direktive 2004/109 koje je predložilo Tijelo za financijska tržišta i spomenuto u točki 39. ove presude proizlazi iz širokog tumačenja iznimke predviđene u četvrtom podstavku članka 3. stavka 1.a Direktive 2004/109, dok se, s obzirom na cilj tog članka 3. stavka 1.a – koji se sastoji od uspostavljanja usklađenog režima za obavješćivanje o većinskim udjelima prava glasa – iznimke od zabrane matičnoj državi članici da imatelje dionica ili drugih vrijednosnih papira podvrgne strožim zahtjevima obavješćivanja moraju usko tumačiti.

42 Osim toga, kao što je to u biti naveo nezavisni odvjetnik u točkama 42. do 46. svojeg mišljenja, kako bi se razgraničila nadležnost kojom na temelju članka 3. stavka 1.a četvrtog podstavka točke (iii.) Direktive 2004/109 raspolažu tijela koja države članice određuju u skladu s člankom 4. Direktive 2004/25, postavlja se pitanje podrazumijeva li pojam „nadzor" također „osiguranje usklađivanja" sa strožim zahtjevima obavješćivanja. Tumačenje tog članka 3. stavka 1.a četvrtog podstavka točke (iii.) prema kojem ta tijela, koja su nadležna za nadzor aktivnosti koje su u njemu navedene, u tu svrhu mogu ne imati ovlast osiguranja usklađenosti sa „strožim zahtjevima" u pogledu obavješćivanja o većinskim udjelima koji su predviđeni zakonima, propisima i administrativnim odredbama koje se odnose na te aktivnosti, nije u skladu s uobičajenim smislom izraza „nadzor" u svakodnevnom jeziku, koji upućuje na „kontrolu" i stoga na aktivnost „osiguranja usklađenosti" određenih pravila ili zahtjeva.

43 U ovom slučaju, dvojbe suda koji je uputio zahtjev odnose se u biti na pitanje ispunjava li zahtjev u pogledu obavještavanja o većinskim udjelima koji je stroži od onih iz Direktive 2004/109 te je predviđen člankom 92. stavkom 7. BörseG-a 1989. za „pravne subjekte koje djeluju zajednički", uvjet naveden u točki 37. ove presude koji se odnosi na „nadzor" i stoga kontrolu tog zahtjeva od strane tijela određenog u skladu s člankom 4. Direktive 2004/25.

44 Iz očitovanja stranaka u glavnom postupku i odgovora na pisano pitanje koje je postavio Sud proizlazi da je na temelju ÜbG-a – kojim se Direktiva 2004/25 prenosi u austrijsko pravo – Komisija za preuzimanje jedino tijelo koje je određeno kao nadležno tijelo u skladu s člankom 4. te direktive. Međutim, u glavnom postupku „nadzor" poštovanja „strožeg zahtjeva" obavješćivanja o većinskim udjelima, formalno predviđen u članku 92. stavku 7. BörseG-a 1989. – koji ipak upućuje na članak 23. stavak 1. ili 2. ÜbG-a – izvršilo je Tijelo za financijska tržišta. Stoga proizlazi, podložno provjerama koje mora izvršiti sud koji je uputio zahtjev, da je „osiguranje usklađivanja" s gore navedenim „strožim zahtjevima" povjereno tijelu koje nije određeno u skladu s člankom 4. Direktive 2004/25.

45 Iz prethodnih razmatranja proizlazi da članak 3. stavak 1.a četvrti podstavak točku (iii.) Direktive 2004/109 treba tumačiti na način da mu se protivi propis države članice koji imatelje dionica ili fizičke ili pravne osobe iz članka 10. ili 13. te direktive podvrgava zahtjevima u pogledu obavješćivanja o većinskim udjelima, a koji su u smislu tog četvrtog podstavka stroži od onih predviđenih navedenom direktivom, pri čemu ti stroži zahtjevi proizlaze iz zakona, propisa i administrativnih odredbi donesenih, među ostalim, u vezi s ponudama za preuzimanje, a da taj propis pritom ne povjerava ovlast osiguranja usklađivanja s takvim zahtjevima tijelu te države članice, određenom u skladu s člankom 4. Direktive 2004/25.

Drugo pitanje

46 Svojim drugim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 47. Povelje tumačiti na način da mu se protivi praksa države članice na temelju koje je središnje upravno tijelo, u smislu članka 24. stavka 1. Direktive 2004/109, pred kojim je pokrenut upravno-kazneni postupak, vezano upravnim odlukama koje su postale pravomoćne i kojima se utvrđuje povreda nacionalnih odredbi o prenošenju Direktive 2004/25 te koje je donijelo tijelo te države članice određeno u skladu s člankom 4. te direktive, lišavajući na taj način osobu koja je predmet tog upravno-kaznenog postupka prava na činjenično i pravno osporavanje ranije utvrđene povrede.

47 Iz ispitivanja prvog pitanja proizlazi da članak 3. stavak 1.a četvrti podstavak točku (iii.) Direktive 2004/109 treba tumačiti na način da mu se protivi propis države članice na temelju kojeg za osiguranje usklađivanja sa zahtjevima u pogledu obavješćivanja o većinskim udjelima, a koji su u smislu tog četvrtog podstavka stroži od onih predviđenih tom direktivom, pri čemu ti stroži zahtjevi proizlaze iz zakona, propisa ili administrativnih odredbi donesenih, među ostalim, u pogledu ponuda za preuzimanje, odgovorno je tijelo koje nije određeno u skladu s člankom 4. Direktive 2004/25.

48 U tim okolnostima nije potrebno tumačiti članak 47. Povelje kako bi se utvrdilo protivi li se njome propisanim temeljnim pravima nacionalna praksa poput one koja je predmet ovog pitanja.

Troškovi

49 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenoga, Sud (četvrto vijeće) odlučuje:

Članak 3. stavak 1.a četvrti podstavak točku (iii.) Direktive 2004/109/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 15. prosinca 2004. o usklađivanju zahtjeva za transparentnošću u vezi s informacijama o izdavateljima čiji su vrijednosni papiri uvršteni za trgovanje na uređenom tržištu i o izmjeni Direktive 2001/34/EZ, kako je izmijenjena Direktivom 2013/50/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2013., treba tumačiti na način da mu se protivi propis države članice koji imatelje dionica ili fizičke ili pravne osobe iz članka 10. ili 13. Direktive 2004/109, kako je izmijenjena Direktivom 2013/50, podvrgava zahtjevima u pogledu obavješćivanja o većinskim udjelima, a koji su, u smislu tog četvrtog podstavka, stroži od onih predviđenih Direktivom 2004/109, kako je izmijenjena Direktivom 2013/50, pri čemu ti stroži zahtjevi proizlaze iz zakona, propisa i administrativnih odredbi donesenih u vezi s ponudama za preuzimanje, a da taj nacionalni propis pritom ne povjerava ovlast osiguranja usklađivanja s takvim zahtjevima tijelu te države članice, određenom u skladu s člankom 4. Direktive 2004/25/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. travnja 2004. o ponudama za preuzimanje.

Potpisi